

Uitspraken 2004

De volledige teksten van de uitspraken van de Raad van Tucht en het College van Beroep voor het bedrijfsleven zijn tegen kopieerkosten te bestellen bij de NIVRA-bibliotheek, fax 020-3010321, e-mail bibliotheek@nivra.nl. U kunt zich ook abonneren op de uitgave Jurisprudentie Tuchtrechtspraak door schriftelijke opgave aan de abonneementen-administratie van het NIVRA. De geanonimiseerde volledige teksten van de in 'de Accountant' gepubliceerde uitspraken worden dan automatisch toegezonden. Abonnementen kunnen elke maand ingaan. De abonnementsprijs bedraagt € 57 voor een periode van twaalf maanden. Niet gepubliceerde samenvattingen van de uitspraken kunt u vinden op www.nivra.nl.

52 Raad van Tucht Amsterdam en het College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2004-52

Deugdelijke grondslag

Betrokkene Y RA is bestuursvoorzitter van PQR Holding NV. Betrokkene Z RA, werkzaam als forensisch accountant bij PQR, heeft in opdracht van het bestuur van LMN NV, in het voorjaar van 1999 een onderzoek verricht naar enkele transacties en gebeurtenissen in de periode dat klagers bij deze vennootschap waren betrokken.

De klacht behelst onder andere de volgende verwijten. Klagers zijn niet in de gelegenheid gesteld om stukken en bescheiden in te zien; ondanks het veelvuldige verzoek daartoe van klagers. Betrokkenen hebben systematisch alle voor hun opdrachtgever ongewenste conclusies uit hun rapport weggelaten en beschikten over onvoldoende deskundigheid om de onderhavige opdracht naar behoren uit te voeren. Betrokkene Y heeft zich op het standpunt gesteld dat de klacht tegen hem niet ontvankelijk dient te worden verklaard op grond van het 'ne bis in idem'-beginsel. (JT 2002-43 Y=X) Naar het oordeel van de raad treft dit verweer doel. Bij de beantwoording van de vraag of Z zich schuldig heeft gemaakt aan tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen speelt de omstandigheid een rol dat hij een onderzoeksopdracht heeft uitgevoerd als forensisch accountant. De raad stelt vast dat de eindrapportage van betrokkene Z onvoldoende deugdelijke grondslag heeft nu het optreden van klagers met betrekking tot met name de in het rapport besproken onder-

werpen zonder voorbehoud als laakbaar worden gekwalificeerd en de raad thans tot het oordeel komt dat betrokkene Z tegenover de door klagers aangedragen feiten en de op die kwalificatie door klagers geuite kritiek, niet aannemelijk heeft weten te maken dat die kwalificatie op haar plaats is. De raad verklaart de klacht tegen Z gegrond voor zover zij betrekking heeft op het uitbrengen van het eindrapport. De raad legt ter zake geen maatregel op.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven ziet in hetgeen klagers naar voren hebben gebracht geen aanleiding om tot een ander oordeel te komen over Y dan de raad. Over Z oordeelt het college als volgt. De algemene verplichting van een klager zijn klacht te motiveren en te substantiëren brengt mee dat klagers concreet dienen aan te geven welke bezwaren zij hebben en dat zij niet kunnen volstaan met hun lezing van en visie op de gebeurtenissen zonder daarbij specifiek in te gaan op het rapport. Nu dat achterwege is gebleven kan het college niet vaststellen dat de passages in het bedoelde rapport feitelijk onjuist zijn en in die zin deugdelijke grondslag ontberen, zoals door klagers in hun klaagschrift aan de orde gesteld. Het rapport bevat niet uitsluitend feitelijke bevindingen maar ook daarop gebaseerde conclusies en kwalificaties van onderzochte gedragingen. In het rapport heeft Z niet gemotiveerd waarom de door klagers gegeven duiding van de gebeurtenissen door hem onjuist zijn bevonden en waarom hij in plaats daarvan andere conclusies en kwalificaties op zijn plaats acht. In verband hiermede oordeelt

het college dat het rapport wat eerder bedoelde conclusies en kwalificaties betreft, niet is voorzien van een toereikende grondslag. Het college acht de tuchtrechtelijke bezwaren niet van een zodanig gewicht dat het opleggen van een maatregel geboden is.

53 Raad van Tucht Amsterdam en het College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2004-53

Pleitnota, eer van stand

Betrokkene Y behartigde de belangen van ABC in het kader van een aanslagregeling vennootschapsbelasting 1995. Klagster ABC houdt alle aandelen in klagster DEF, vormt met haar een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en is haar bestuurder. In geschil was of de afwerking van de stortplaats DEF kosten vormde, die aftrekbaar zijn voor de vennootschapsbelasting, dan wel dat hier sprake was van grondverbetering. Betrokkenen Y en X hebben voor het gerechtshof de zaak bepleit aan de hand van een door X opgestelde pleitnota. Deze pleitnota bevat onder meer de volgende passage. 'Om de eigenaar in staat te stellen deze kosten te kunnen dragen, is een truc bedacht. Deze truc bestaat hieruit dat het ABC werd toegestaan om voor het afdekken van de oude stort zogenaamde secundaire grondstoffen te verwerken, in plaats van schone nieuwe aarde.'

De klacht behelst onder andere het volgende verwijt. Betrokkenen wisten bij het opstellen van de pleitnota en het bepleiten van de zaak ter zitting dat de gewijzigde opstelling (truc, heropening stortplaats) zich niet verdroeg ►

Annotatie bij JT 2004-52

De in de samenvatting genoemde eerdere uitspraak, JT 2002-43, betrof een conceptrapport van de forensische accountant; de onderhavige uitspraak heeft betrekking op het definitieve rapport in dezelfde aangelegenheid.

Duidelijk is dat klagers in hun klaagschrift niet voldoende specifiek zijn geweest, door niet concreet aan te geven welke feiten onjuist in het rapport van betrokkene zijn weergegeven. Van de tuchtrechter kan niet worden verwacht dat hij het onderzoek van de forensische accountant overdoet.

Anderzijds kon betrokkene zich niet beroepen op een algemeen voorbehoud ten aanzien van zijn bevindingen dat hij aan het begin van zijn rapport had gemaakt: ook hij had meer specifiek moeten zijn. Nu zijn rapport niet alleen feiten maar ook conclusies en kwalificaties bevatte, had hij moeten aangeven waarom hij de andersluidende conclusies van klagers onjuist achtte. Overigens: indien betrokkene dit gedaan had, zou zijn rapport het karakter hebben gekregen van een rechterlijk vonnis. In publicaties heb ik onderzoekers al eens aanbevolen zich tot de weergave van feiten te beperken, en het trekken van conclusies aan de lezers van zijn rapport over te laten.

De uitspraak bevat nog een belangwekkend element dat in bijgaande samenvatting niet aan de orde is geweest: de aanvaardbaarheid van bepaalde algemene voorwaarden voor de aanvaarding van een opdracht. In casu had betrokkene bedongen dat hij door de opdrachtgever zou worden gevrijwaard tegen schadeclaims van derden uit hoofde van de te verrichten werkzaamheden, en dat eventuele aanvullende werkzaamheden die uit dergelijke discussies zouden voortvloeien, door de opdrachtgever zouden worden betaald. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven achtte dergelijke voorwaarden gepast, en meende dat zij kunnen bijdragen aan de onafhankelijkheid van de onderzoeker.

Hans Blokdijk

met de eerdere opstelling (sanering van gesloten stortplaats) van ABC in een andere procedure en hadden dan ook nimmer tot wijziging in opstelling mogen overgaan, zonder ten minste eerst overleg met haar te plegen en uitdrukkelijk haar instemming daarmee te verkrijgen, gelet op de hoogst ingrijpende consequenties van die koerswijziging. Heropening van de stortplaats - en dat ook nog als truc - betekent immers dat sprake zou zijn van een inrichting, niet zijnde een werk. Naar het oordeel van de raad is de vermelde passage onnodig en overbodig opgenomen in de opgestelde en voorgedragen pleitnota. Het handelen van betrokkenen moet worden aangemerkt als schadelijk voor de eer van stander registeraccountants. De raad heeft aan beiden de maatregel van schriftelijke waarschuwing opgelegd.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven ontvangt de mededeling dat betrokkene Y is overleden. Het college oordeelt dat het overlijden van Y met zich meebrengt dat het tuchtgeding, voor zover het Y betreft, is geëindigd en dat op diens beroep derhalve niet kan worden beslist. Het college oordeelt over het beroep van X als volgt. Klagsters hebben geen

maatregelen getroffen om de processtrategie op elkaar af te stemmen. Een meer actieve opstelling van klagsters had naar het oordeel van het college in de rede gelegen, mede gelet op de aanzienlijke financiële belangen die voor hen op het spel stonden. Verder ontbeert de gewraakte passage mits zij in haar context is geplaatst geen feitelijke grondslag. Het college verklaart het beroep van X gegrond en vernietigt de bestreden tuchtbeslissing.

54 Raad van Tucht Den Haag en het College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2004-54

Het niet afgeven van specificaties en jaarstukken, waanzinnige adviezen, klager als persoon vernederen

Klager A heeft omstreeks 1996 aan de betrokken registeraccountant Q een opdracht verleend tot het verrichten van accountantswerkzaamheden. Uit dien hoofde heeft Q werkzaamheden verricht in verband met belastingproblematiek. Betrokkene heeft onder meer besprekingen en correspondentie gevoerd met de belastingdienst. Voorts heeft betrokkene zich beziggehouden met de ver-

koop van een woonhuis en klager geadviseerd inzake jaarstukken. Klager heeft in de vorm van een eenmanszaak een bedrijf, waarin hij stacaravans en vakantiebungalows verhuurt. De klacht behelst onder andere de volgende verwijten. Het niet afgeven van specificaties en jaarstukken, waanzinnige adviezen en klager als persoon vernederen.

Naar het oordeel van de raad is niet gebleken dat klager mondeling of schriftelijk om een specificatie heeft gevraagd. Betrokkene heeft erop gewezen dat het onvoorstelbaar is dat klager belastingaangiften heeft ingediend zonder jaarstukken. Op dit verweer heeft klager niet nader gereageerd, zodat de raad het ervoor houdt dat klager de jaarstukken heeft ontvangen. Ten aanzien van het klachtonderdeel over de waanzinnige adviezen oordeelt de raad dat klager in de toelichting bij zijn klacht niet heeft aangegeven welke adviezen volgens hem waanzinnig waren. Niettemin heeft betrokkene sommige opmerkingen van klager over de door betrokkene gegeven adviezen weersproken. Hierop is klager niet nader teruggekomen. Gelet op voorgaande is niet gebleken dat betrokkene adviezen hebben gegeven die de toets der kritiek niet kunnen doorstaan.

De stelling dat betrokkene klager als persoon heeft vernederd is door klager niet met feiten onderbouwd. De Raad van Tucht verklaart de klacht in alle onderdelen ongegrond.

Ten aanzien van de specificaties oordeelt het College van Beroep voor het bedrijfsleven als volgt. Niet is gebleken dat appellant A betrokkene om specificaties van de rekeningen heeft gevraagd. Zijn opvolgend accountant P, die samen met hem en anderen de betalingsregeling heeft getroffen heeft overigens wel specificaties verstrekt. Het college heeft mede gelet hierop niet kunnen vaststellen dat betrokkene declaraties heeft verzonden ter zake van niet verrichtte of overbodige werkzaamheden. Het college oordeelt met betrekking tot het niet afgeven van jaarstukken dat in het rapport van de Belastingdienst 1996 geen melding is gemaakt van het ontbreken van de jaarstukken 1995, terwijl dat - in het geval van ontbreken - wel zou mogen worden verwacht. Daarbij ligt het op de weg van klager aan te tonen dat de jaarstukken niet zijn opgesteld, waar hij niet in is geslaagd. Appellant heeft zijn grief dat hij door betrokkene persoonlijk is vernederd, niet nader onderbouwd. Het college heeft een dergelijke handelwijze niet kunnen vaststellen, zodat de grief moet worden verworpen. Het college verwerpt het beroep. ►

55 Raad van Tucht Den Haag en het College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2004-55

Niet afronden jaarstukken, uitbreiding klacht, valse handtekening

Klager A (zie: JT 2004-54) heeft in 1998 aan de betrokken registeraccountant P een opdracht verleend tot het verrichten van accountantswerkzaamheden. Klager heeft in de vorm van een eenmanszaak een bedrijf, waarin hij stacaravans en vakantiebungalows verhuurt. Ten tijde van de opdrachtaanvaarding door betrokkene had klager meerdere schulden, waaronder een schuld aan zijn vorige accountant Q. Daarnaast had betrokkene van klager ter zake van zijn facturen voor verrichte werkzaamheden een bedrag van omstreeks f 13.000 te vorderen. Betrokkene heeft de samenstelling van de jaarstukken 1998 niet afgerond. Betrokkene beschikte niet over alle daarvoor benodigde gegevens. Bij schriftelijke overeenkomst heeft een vennootschap van betrokkene, P BV, vier stacaravans van klager gekocht voor een koopsom van f 25.000. Op de desbetreffende caravans rustte een beslag van de camping-eigenaar. De betaling van de koopsom vond plaats doordat P BV aan de eigenaar van de

camping DEF een bedrag van f 9.200 heeft betaald. Voorts heeft P BV aan het accountantskantoor van betrokkene, STU, een bedrag van f 13.496,09 ter zake van openstaande declaraties betaald en ten slotte voor transportkosten van de caravans f 4.582,50. Als gevolg van de betaling aan de camping-eigenaar is het beslag opgeheven.

De klacht behelst onder andere de volgende verwijten. Het niet nakomen van accountantswerkzaamheden die schriftelijk overeengekomen waren, namelijk de jaarstukken 1998.

Betrokkene heeft een valse verklaring gemaakt voor de verkoop van drie caravans van klager die hij voor f 25.000 aan betrokkene verkocht zou hebben, waarbij deze een valse handtekening geplaatst heeft.

Naar het oordeel van de raad heeft betrokkene onweersproken gesteld dat hij de jaarstukken 1998 niet kon afronden door de omstandigheid dat de benodigde bescheiden niet alle aanwezig waren ondanks herhaalde verzoeken aan klager. De raad oordeelt dat betrokkene onder deze omstandigheden geen verwijt kan worden gemaakt van het niet afronden van die jaarstukken. Tegenover het verwijt dat betrokkene een valse handtekening zou hebben geplaatst onder de koopovereenkomst betreffende de caravans heeft betrokkene uit-

drukkelijk ontkend dat klagers handtekening onder de koopovereenkomst vervalst is. Klager heeft, tegenover het verweer van betrokkene, nagelaten zijn stelling dat er sprake is van een valse handtekening onder de koopovereenkomst, nader te onderbouwen of aan te tonen. Klagers stelling is dan ook niet aannemelijk gemaakt. Niettemin overweegt de raad dat het vorenstaande onverlet laat dat betrokkene had behoren af te zien van het aangaan van een dergelijke koopovereenkomst met zijn cliënt. Het is immers niet in overeenstemming met de eer van stand der registeraccountants indien een accountant zich - zoals in casu - voor zijn openstaande declaraties door zijn cliënt laat betalen met bedrijfsmiddelen van die cliënt. Betrokkene heeft erop gewezen dat de transactie ook in het belang van klager was, omdat daarmee het beslag op de caravans kon worden opgeheven. Betrokkene heeft echter ter zitting een en andermaal gesteld dat de aankoop van de caravans een incassomiddel was. De raad stelt vast dat de klacht zich niet tegen dit feit richt, zodat de raad hierover geen beslissing kan geven. Het voorgaande leidt tot de slotsom dat de klacht in alle onderdelen ongegrond is.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelt als volgt. De vaststelling dat betrokkene blijkens de jaarstukken 1998, ondanks herhaalde verzoeken aan appellant, niet over de benodigde bescheiden beschikte is niet onjuist gebleken. De raad is gelet hierop terecht tot het oordeel gekomen dat betrokkene onder deze omstandigheden geen verwijt kan worden gemaakt van het niet afronden van de jaarstukken. Met betrekking tot betaling van de openstaande declaraties door bedrijfsmiddelen van de cliënt oordeelt het college als volgt. De raad heeft hierover geen beslissing gegeven, omdat de klacht zich niet tegen dit feit richtte. Appellant stelt dat de raad de klacht ambtshalve had kunnen en moeten uitbreiden. Het college stelt vast dat appellant niet is opgekomen tegen het oordeel van de raad dat de klacht van appellant zich niet richtte tegen de door de raad gewraakte handelwijze van betrokkene. Zoals appellant terecht heeft opgemerkt had de raad van tucht ambtshalve een tegen betrokkene gerezen bezwaar in behandeling kunnen nemen. ►

Annotatie bij JT 2004-55

Belangwekkend zijn de beschouwingen over het ambtshalve in behandeling nemen van tuchtklachten; deze mogelijkheid is de Raad van Tucht gegeven in artikel 40 lid 1 WRA. In een recente annotatie, bij JT 2004-35, heb ik mij afgevraagd waarom de raad daarvan geen gebruikmaakte.

In het onderhavige geval meent de raad dat het aangaan van een koopovereenkomst met een cliënt om openstaande declaraties te incasseren niet in overeenstemming is met de eer van de stand. De raad stelt echter vervolgens 'vast dat de klacht zich niet tegen dit feit richt, zodat de raad hierover geen beslissing kan geven'.

In hoger beroep wijst klager er terecht op dat de raad dit ambtshalve had kunnen doen. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven begrijpt de uitspraak van de raad aldus dat deze daar geen aanleiding toe heeft gezien. Dit lijkt mij echter uit vorenstaand citaat niet af te leiden, met name niet uit de woorden 'zodat' en 'kan'. Het klaagrecht is bewust laagdrempelig gehouden, omdat van klagers die niet volledig met de regelgeving voor accountants bekend kunnen zijn, niet verwacht kan worden dat zij hun klacht juridisch perfect kunnen formuleren. Van de tuchtrechter kan anderzijds niet verwacht worden dat zij in een procesdossier op zoek gaan naar andere mogelijke misslagen dan waarover geklaagd wordt, maar indien deze kennelijk voor de hand liggen, zou een oordeel daarover stellig niet ongepast zijn.

Hans Blokdijk

De uitspraak van de raad moet aldus worden begrepen dat deze daartoe klaarblijkelijk geen aanleiding heeft gezien. Daartegen staat geen rechtsmiddel voor de oorspronkelijke klager open. De klacht dat betrokkene een valse handtekening heeft gezet onder de koopovereenkomst heeft klager op geen enkele wijze met bewijsstukken of zelfs maar concrete aanwijzingen onderbouwd. Gelet hierop ziet het college geen aanleiding voor het door klager voorgestelde nader handtekeningenonderzoek. Gelet op al het vorenoverwogene dient het beroep te worden verworpen.

56 Raad van Tucht Den Haag en het College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2004-56

Geen accountantscontrole toegepast, te hoge declaraties

Klager A (zie: JT 2004-54 en JT 2004-55) heeft eind 1999 aan de betrokken registeraccountant R verzocht de verzorging van de jaarstukken van zijn onderneming op zich te nemen. In januari 2000 heeft betrokkene collegiaal overleg gevoerd met zijn voorganger P RA waarna betrokkene de opdracht heeft aanvaard. Klager heeft in de vorm van een eenmanszaak een bedrijf, waarin hij stacaravans en vakantiebusgalows verhuurt.

De klacht behelst onder andere de volgende verwijten. Betrokkene heeft de jaarrekening 1998 niet afgemaakt en heeft de jaarrekening 1999 helemaal niet verzorgd. Door op de stukken te verklaren dat er geen accountantscontrole is toegepast is de aangifte volgens klager in kwaliteit verminderd. Betrokkene heeft

exorbitant hoog gedeclareerd. Afgesproken was een prijs van f 3.100 tot f 3.300 inclusief BTW voor het opmaken van een jaarstuk.

Betrokkene heeft rekeningen gezonden tot een bedrag van f 34.000.

De raad oordeelt als volgt. Betrokkene heeft in zijn verweer aangevoerd dat zowel hij als zijn medewerker bij nagenoeg ieder contact met klager hebben verzocht om de ontbrekende administratieve bescheiden voor zowel het jaar 1998 als het jaar 1999 te verstrekken. Betrokkene heeft klager ook een memo gestuurd waarin het aantal gegevens en bescheiden, die betrokkene nog diende te verkrijgen, in vermeld stond. De raad is van oordeel dat betrokkene onder deze omstandigheden geen verwijt kan worden gemaakt van het niet vervaardigen van de jaarrekening 1999 en het slechts ten dele afronden van de jaarrekening 1998. Betrokkene heeft aangevoerd dat op de door hem vervaardigde bescheiden over het jaar 1998 op grond van en in overeenkomst met de gedrags- en beroepsregels de bewoordingen 'geen accountantscontrole toegepast' zijn opgenomen. De raad kan niet anders concluderen dan dat betrokkene in deze juist heeft gehandeld. De raad stelt voorop dat het beoordelen van declaraties slechts dan tot ingrijpen van de tuchtrechter kan leiden indien blijkt dat de accountant zijn honorarium niet heeft vastgesteld met inachtneming van aard en omvang der verrichte werkzaamheden. Gelet op de aard van de verrichte werkzaamheden en de daarvoor, blijkens de specificatie van betrokkene, toegepast tarieven, is de raad van oordeel dat betrokkene geen verwijt treft van de wijze waarop hij zijn honorarium heeft vastgesteld.

Het voorgaande leidt tot de slotsom dat de klacht in alle onderdelen ongegrond is.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelt als volgt. De raad heeft terecht voldoende aannemelijk geacht dat betrokkene appelland bij herhaling om de ontbrekende stukken heeft verzocht. De stukken, waaronder ook het memo, waarin de nog ontbrekende stukken met name worden aangegeven duiden erop dat betrokkene een actieve rol had bij het vergaren van de voor het opstellen van de jaarstukken 1998 benodigde stukken en hij daarbij niet onzorgvuldig te werk is gegaan. De raad heeft terecht geoordeeld dat de omstandigheid dat de aangifte inkomstenbelasting 1998 gebaseerd was op incomplete jaarstukken niet aan betrokkene te verwijten was en - bovendien - dat het toevoegen van de door klager gewraakte vermelding 'geen accountantscontrole toegepast' in overeenstemming met de geldende beroepsregels was. Ten aanzien van de te hoge declaraties overweegt het college als volgt. Naar vaste jurisprudentie van het college (uitspraak van 25 juli 2003 AWB 02/1681, op internet te raadplegen op www.rechtspraak.nl onder LJN nummer AI 1140), kan in het kader van een tuchtrechtelijke procedure alleen met vrucht over de declaraties van een accountant worden geklaagd indien de accountant heeft gehandeld in strijd met de GBR-1994. De raad heeft niet kunnen vaststellen betrokkene zijn honorarium verwijtbaar te hoog heeft vastgesteld. Het college deelt dat oordeel. Gelet op al het vorenoverwogene dient het beroep te worden verworpen. Het college verworpt het beroep. ■

A D V E R T E N T I E

Adress: <http://www.fusie-overnamebank.nl>

Bedrijfskundig Adviesburo Klop Nijkerk B.V.

Accountantspraktijken ter overname gevraagd/aangeboden

www.fusie-overnamebank.nl

GEVRAAGD:

- PRAKTIJK TE TIEL, BOSMALEN EN CULEMBURG ter voeging bestaande kantoren middelgrote accountantsorganisatie
- PRAKTIJK TE GRONINGEN EN ASSEN omzet € 1 à € 1,5 mio, ter voeging bestaande praktijk
- PRAKTIJKEN DOOR GEHEEL NEDERLAND als nieuwe vestiging van bestaande organisatie of ter voeging met bestaande kantoren

AANGEBODEN:

- regelmatig KLEINERE RA- EN AA-PRAKTIJKEN door geheel Nederland
- opties tot SAMENWERKING E/O INTEGRATIE door geheel Nederland

Home
Proposities
Contact

Info@fusie-overnamebank.nl

Bezembinder 12A • Postbus 1085 • 3860 BB NIJKERK • T. 033 2459433 • F. 033 2460612